

Fra
Siddemøblernes
Perspektiv

MIKKEL STRØMSTED
AFUK december 2008

Det er vinter nu og kulden trænger helt ind i træets kerne
Det knager og brager og brædderne giver sig og slår revner
Flår i de rustne nagler hvormed træet er fastgjort til bærende vinkler
Og trodser materialets kemikaliefremkaldte vejrbestandighed til fordel for det levende

Står i lange både mørke og lyse stunder ubrugt hen måske
Ikke ringeagtet men om ikke andet så forladt og ubrugt indtil
Pludselig tager tingene en anden drejning og den evigt frit svævende tilstand
Afløses af tætte besiddelser af siddende mennesker der jubler og klapper af kulørte klovne

Selv er træet gråt og med et smukt mønster af årer fra en tid
Hvor der hentedes næring gennem rødder der trængte dybt ned og
Fæstnede træet til mulden jorden det levende og det organiske af jord
Er du kommet nu bærer træet blot i form af bænk det levendes byrder i form af mennesker

Et enten eller frit svævende fastholdt fra neden eller byrdetungt
Holdt nede af vægten fra oven men oppe af metalvinkelbærende konstruktion
Således: hvil på mig i kærlighed sid trygt på trods af mit vakkelvorne udseende
Og med årstidernes skiften føles stille smerte- men meningsfyldt bænkefunktionens ypperste

Et møbel er en fælles betegnelse for en flytbar ting, der kan bruges til at støtte det menneskelige legeme. Stolen er et møbel at sidde på for en person. En stol har en ryg, en bærende eller løftende konstruktion, som regel bestående af fire ben, men der er mange variationer over dette. På den bærende konstruktion er placeret et sæde, hvorpå det er meningen at den siddende skal placere kroppen. Mange stole er forsynet med armlæn. De fleste stole er konstrueret til, at det er bagdelen eller numsen man placerer i sædet, mens fødderne hviler på gulvet og man enten sidder ret op og ned eller læner sig tilbage og udnytter ryglænets støttende funktion, men også her er der undtagelser. Nogle holder af at benytte ryglænet som et mavelæn således, at man sidder men benene ført frem på siderne af ryglænet. Hvis stolen har armlæn, kan disse inddrages som understøttende element i en som udgangspunkt siddende position, hvor netop armene hviler på armlænene. Armlænene kan også bruges til at understøtte et eller begge ben og ryggen, således at man kan konstatere forskellige grader af henslængthed. Dette fænomen iagttages ofte når der er tale om læestole.

Hvis der i siddemøblet er lagt op til, at der er plads til mere end en voksen person, er der tale om en sofa eller en bænk. Hvor stolen og sofaen ofte er at finde i den private sfære, hører bænken som regel hjemme i det offentlige rum, hvilket er en logisk følge af, at bænken er beregnet på at blive besiddet af mere end en.

bænken sidder sat fast til væggen uden egne
ben at stå på
fastholdt til at se tingene og betragte rummets
utrøstelige dimensioner
fra samme evige perspektiv
i et lys der trænger ned fra oven
sløret efter kampen for
at trænge igennem tilsmudsede
for ikke at sige decideret beskidte
tagvinduer

bænken befinder sig i et rum der ikke er et rum
men snarere en overgang mellem ude og inde
et sted hvor ingen og intet
finder hvile og ro
men hele tiden er på vej
fra det ene sted til det andet
udefra og ind indefra og ud
og det sætter sit præg på rummet
at det ikke er et rum til
ophøjet ophold
forholdene er derefter og bænken er sat op
derefter
ikke til hvile men til midlertidig placering af tøj
og legeme
når det nu ikke kan være anderledes og det i
ikke vides
hvor man ellers skal gøre af tøjet og legemet

længere væk fra det platoniske ideal af en
bænk
kan ingen bænk komme
der hviler ingen ånd over overgangen her, kun
legeme
tungt og kødligt
og en opklodset utilitaristisk indretning

en punkbænk i et punkrum
grim og utiltalende
hvid og pindeagtigt langstrakt
derfor uden selvstændig attitude og valg
for det kan åbenbart ikke være anderledes
og er derfor ikke rigtig punk
en punket ikkepunktet bænk
er der en bænket skæbne mere sølle?

på trods af alt dette stræber
de linjer der kan trækkes i
forlængelse af bænken efter
det uendelige og tangerer det også

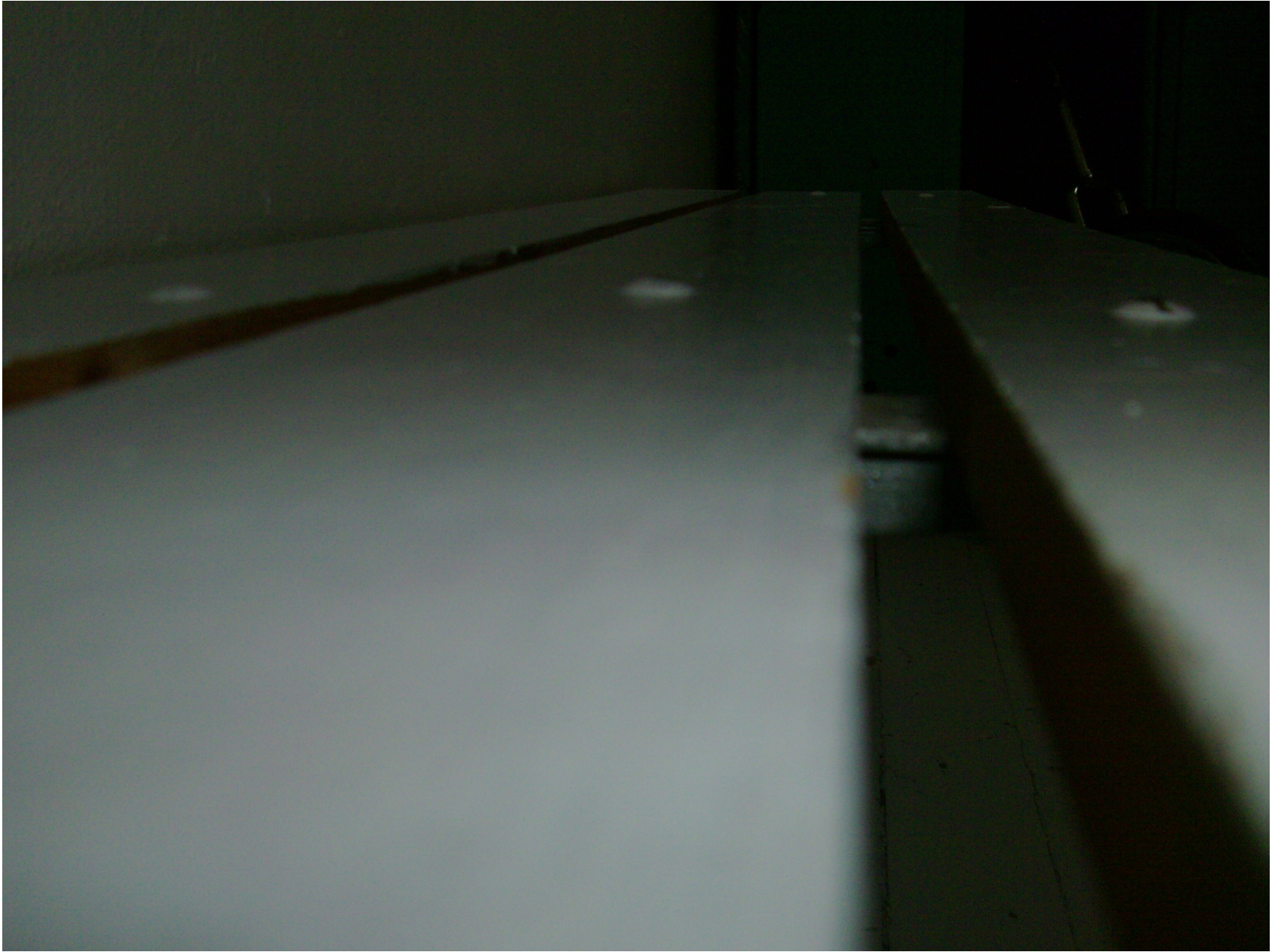
Siddemøblet er der bare. Vi sidder i det, for nogles vedkommende i mange timer, hver dag. Vi læser i det, skriver i det, samler puslespil og løser krydsord i det, samler elektriske komponenter siddende i siddemøbler på lange rækker på fabrik omgivet af maskiner og samlebånd. Vi sidder i siddemøbler i køkkenet, i stuen, på kontoret, ja, i de fleste rum er der en eller anden form for stol, i soveværelset et tøjpålægningsiddemøbel, f.eks. Hvor skulle vi gøre af os selv hvis det ikke havde været for siddemøblet? Vi havde nok stået op eller siddet på gulvet i stedet. Hvilken flad og trist tanke. På den anden side, Kierkegaard skrev sit samlede værk stående ved sin skrivepult. Men havde han det godt ved det? Hvis han nu havde haft et siddemøbel at skrive i ... For nogle af os består vores hyggeligste stunder i at sidde henslængt eller ret op og ned eller nærmest liggende med benene over armlænene i et siddemøbel og læse romaner ugeblade digte. Ja, mulighederne er mangfoldige og siddemøblet står bare og stiller dem til rådighed, bærer tavs sin byrde uden protest måske indtil benene en dag ikke kan bære mere og den giver efter og den siddende lander på gulvet efter et eksistentielt afgrundsåbnende fald med et smertens- og angstskrig. Det var måske derfor Kierkegaard ikke sad ned og skrev.

Oh så menneskeligt at få betrukket sit fjedrende indre med garvet turkisgrøn hud
Snittet og skåret til efter fastlagt skabelon formet og fastgjort med kobbernitter

Oh så menneskeligt at finde en vis nydelse i to kroppes lystlystne tyngde der
I kødets korporlige forening lader nøgen sart hud møde nøgent garvet i elskov

Oh så menneskeligt at få sin bærende konstruktion sat knagende og bragende på spil
For at bære elskovens byrde og danne rede for dens rytmiske spasmer i forløsningen

Stolens historie strækker sig langt tilbage i historien. Men i det første lange stykke tid var det et ophøjet statussymbol. På gamle malerier af konger og dronninger ser man de to majestater sidde på rigt udsmykkede tronstole mens resten af hoffet står op omkring dem og yndlingene sidder og hundene ligger på trappen. Det var først med renæssancen at stolen blev et almindeligt udbredt møbel. Stolen blev ikke længere betragtet som et symboliserende møbel kun beregnet for de privilegerede, men tilgængeligt for enhver, der havde råd. Fra dette tidspunkt blev stolen hurtigt et meget udbredt møbel. På den måde afspejler stolen hvordan individualismens og det private ideer fandt deres udbredelse, ligesom stolen også begyndte at karakterisere modens nyeste tendenser. Inden da var kisten, skamlen og skammelen blot almindelige ordinære hverdagssiddemøbler. Det gælder til dels den dag i dag, hvor bænken synes at have en lav status inden for siddemøblernes hierarki, måske som følge af, at det private sættes højere end det offentlige.

En stolt stol praktisk og let med håndtag i ryggen og lige til at flytte i sin tid en teknologisk revolution i sin vel udførte elegance men står nu blot hensat til bedre tider

Lige så tvivlsom det er for stolens vakkelvorne konstitution at bære menneskenes kroppe og stå midt i et rend af mennesker er det utvivlsomt for menneskene når de henslængte og tilbagelænedede får dårlige rygge og slap holdning og udvikler dovenskab og blodpropper ude af stand til at bevæge sig for således at gå i et med et stykke forfinet veludviklet siddeteknologi

Engang stod de ens og finurlige stolene i et snedkerværkstedes afgangshal på vej ud i verden de fleste fire og fire men nogle alene og en del flere for dengang var familierne større og således stod stolene uniformerede og fandt køkkenets rum i hinanden som det sted hvor menneskene oftest opholdt sig af samme slags familie eventuelt med besøg det var trygt og genkendeligt

Står nu blot hensat til bedre tider

Udfordringen er at se tingene fra siddemøblernes perspektiv. Det første spørgsmål der melder sig er naturligvis om siddemøblerne overhovedet har et perspektiv. Nej, det har de velsagtens ikke i sig selv, de har kun det perspektiv sproget selv lægger i dem. Således at når jeg vælger at se tingene fra siddemøblernes perspektiv er det et spørgsmål om at sætte sig i siddemøblernes sted. Ikke bogstaveligt talt, det er for tung en byrde, som jeg ikke har tænkt mig at tage på mig, men gennem bogstavernes tale og med de forestillinger man med indlevelsen kan gøre sig gennem sproget. Således, at se tingene fra siddemøblernes perspektiv er at give dem et sprog, og sproget er, som vi kender og bruger det, nu engang menneskenes. Det interessante er, at ved at give siddemøblerne et sprog kan det næsten ikke undgås at give dem menneskelige karaktertræk. Det synes umuligt at lade siddemøblerne selv komme til orde. Derfor er der her også tale om en kamp mod sproget for at se tingene fra siddemøblernes perspektiv. Jeg må desværre konstatere, at sproget nok vandt kampen. Tilbage står spørgsmålet: hvordan tale på vegne af dem eller det uden sprog.

På en terrasse
ved et parcelhus
i en forstad
til København

Blandt anstændige mennesker
Der efter

 endt
 gerning
søgte velgørende hvile

En velklædt herre i jakke og slips

Der satte pris på jævnlige at
O L I E R E
Langstrakt langsomt og blidt
Med oh så kildende penselstrøg

Glidende hen over træets
Taknemmeligt modtagende flade

Måden hvorpå den penslende
O L I E R E N D E
Midlertidigt klædt i blå kansas
Med oh så medfølelse glade

Lod sit blik hvile betragtede
Træets årer der rejste sig svulmende

Sugede begærligt den velsignede
O L I E
Til sig afventende det fine sandpapirs
Udjævnende sandpapistrøg

På en terrasse
ved et parcelhus
i en forstad
til København

Det er nu en naturvidenskabelig
Kendsgerning

 "menneskefremkaldt
 træhavemøbelerosion"
"Stol blev holdt vedligeholdt"

Fik bevægelige dele smurt med olie

Men der blev stadig mindre af de
O L I E R E D E
Træflader i form af rektangler der var
Fastgjort med kobbersøm og skruer

Bevægelige dele af velsmurt metal
Der muliggør sammenklappelighed

Det kræver kansasklædt omhyggelig
O L I E R I N G
At sikre sammenklappeligheden
Let bevægelse uden modstand

At stolen åbner sig som en naturlig
Forlængelse af legemets behov

Gid det var således indtil den sidste
O L I E
Velsignelsen før møblet endeligt og
For sidste gang lukkes i

På en terrasse
ved et parcelhus
i en forstad
til København

En dag er det endegyldigt
Stol står

 forfalder
 kalder
er der tale om misligholdelse?

Eller er stolen endeligt sat fri?

Kansasklædt normalt i jakke og slips
O L I E R E D E
For sidste gang en dag i november
Under tagterrassen udenfor faldt regn

Havesiddemøblet er ikke længere
hverken afholdt eller vedligeholdt

Grundet lang tids manglende
O L I E R I N G
Tager træet regn og fugt til sig Svulmer
op og bliver porøst

Nu risikerer det siddende legeme
Splinter i følsomt kød

Længes så porøst inderligt efter
O L I E
Måske men ikke nødvendigvis
Den sidste